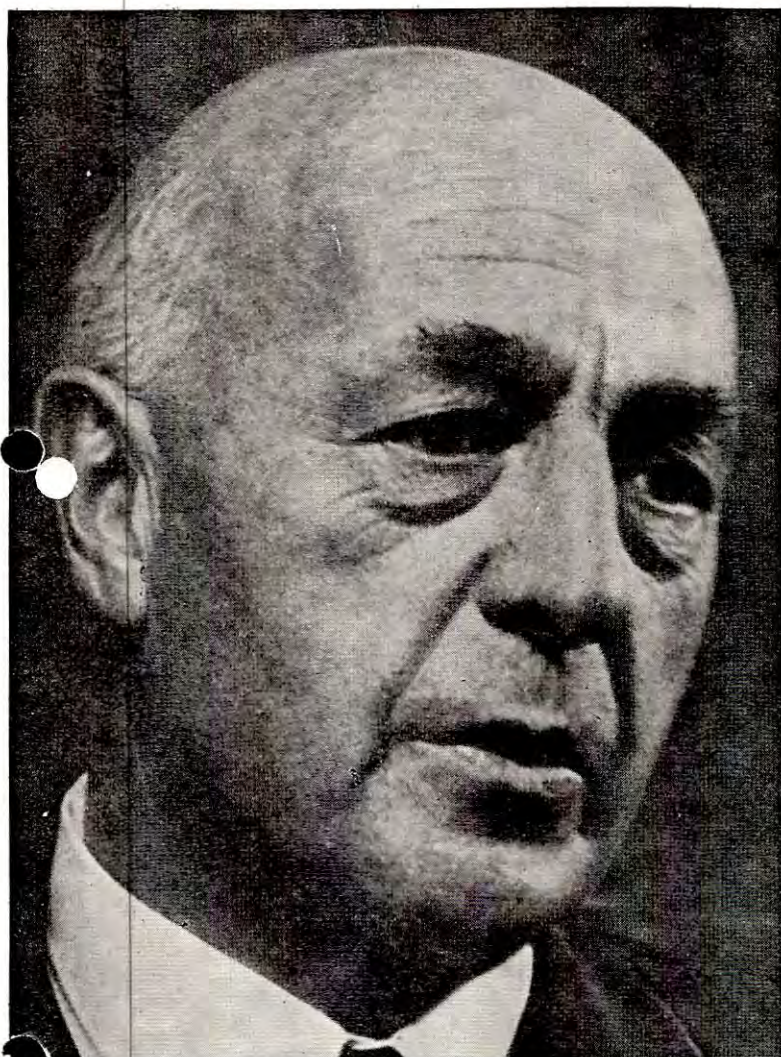

MANSHOLT: EF

EF-kommissionens president Sicco Mansholt om norske bønder og fiskere fem år fram i tiden, norske illusjoner om en «svensk» løsning og om hva EF må gjøre dersom Norge sier nei

— Jeg har ingen tro på at forhandlinger om en handelsavtale mellom Norge og EF vil føre fram til noen lykkelig løsning for nordmennene, sier presidenten i EF-kommisjonen, Sicco L. Mansholt. Det er en illusjon å tro at en såkalt «svensk løsning» vil by på noen fordeler i forhold til det forhandlingsresultat Norge har oppnådd som grunnlag for et medlemskap, mener han. Mansholt antyder også at det kan bli tale om nye forhandlinger med Sverige og de andre nøytrale EFTA-land dersom Norge og Danmark ikke blir medlemmer i EF. Kommisjonens president påpeker videre at norske bønder vil være den eneste gruppe selvstendige næringsdrivende i et utvidet EF som får samtlige ti regjeringers garanti for at deres inntektsnivå skal opprettholdes. Han sier at «det er ganske klart at EFs fremtidige regionalpolitikk vil bli til fordel for et land som Norge» og stiller spørsmålet:

— Hvor vil landbruket og fiskerier næringen stå i Nord-Norge om fem år uten medlemskap? Vil Norge ikke være med, må det være et valg på et rent politisk grunnlag, men da må nordmennene også være rede til å betale den pris dette vil koste dem. Ifølge Mansholt har forhandlingene med Sverige vist hvor langt EF-landene ønsker å gå når det gjelder frihandelen, og listen over de varer som blir unntatt fra den fullstendige frihandel kommer ikke til å bli endret. De beskyttelsesklausuler og opprinnelsesregler Fellesskapet forbeholder seg, er noe av det Sverige må betale for sin nøytralitet, og for Norge vil en handelsavtale på denne basis by på enda større problemer. Det vil dessuten ta tid å få gjennomført nye forhandlinger, uttaler Mansholt.

Regnet med Norge

EF-kommisjonens 63-årige president, tidligere gårdbruker fra Wieringermeer i Nederland, serverer kildevann og røyker ikke, — ingen forurensninger tåles hos mannen bak det store, økologiske EF-manifest.

— Hva venter De Dem av de forestående avgjørelser i Norge og Danmark?

— Det vil være meget beklagelig

Intervju: Fredrik Bolin

trenger Norge

om ett av disse to land skulle avvise medlemskap. Helt siden de innledet sine forhandlinger, har vi regnet med dem som fremtidige medlemmer, og jeg er overbevist om at det vil være til disse lands beste å bli med i EF. Den tid vil komme da også Sverige vil måtte innse at landet er tjent med medlemskap. Kanskje også Finland, men det kan ta lengre tid. Fellesskapet på sin side trenger Norge og Danmark på grunn av deres demokratiske innstilling, deres moderne oppfatning av sosialpolitikk og i det hele tatt deres «nordlige» holdning til problemene. Med denne bakgrunn vil de også kunne spille en viktig rolle i EF.

De små land

— Min erfaring etter tretten år i Nederlands regjering og fjorten år i Kommissjonen er at det å være med i et fellesskap som dette, er den eneste måte hvorpå et lite land kan ivareta sine interesser i dag. Vi står sterkere her enn om vi skulle ha operert enkeltvis i Europa. I viktigere saker kan mindre land spille en helt avgjørende rolle i EF, det har vi beviser på i Fellesskapets historie. På det politiske plan har vi menn som Joseph Bech, Pierre Werner og Paul-Henri Spaak som har hatt en betydelig innflytelse på EFs utvikling. En gang vil sannsynligvis en nordmann bli Kommissjonens president, og det er en fordel i en slik stilling å være fra et lite land.

Etter et nei

— Hvis det nå blir et «nei» fra Norge, hva vil så skje?
— For å si det rett ut: Det er klart at noe da må gjøres, men det er uklart hvordan de åtte eller ni EF-land da vil stille seg. Og det vil ta lang tid å forhandle seg fram til en handelsavtale, for alle land har sine betydelige interesser. Kanskje vil det utvidete Fellesskapets medlemmer også endre noe på sin holdning til Sverige og de andre EFTA-land. Man vil måtte ta hensyn både til de i EF som ønsker beskyttelse overfor Skandinavia — f.eks. papirprodusentene — og til forholdet innen Norden. Det eneste man med sikkerhet kan si er at det Norge — og eventuelt Danmark — vil kunne oppnå gjennom en handelsavtale vil bli meget verre for disse land rent økonomisk enn hva medlemskapstilbudet innebærer, sier president Mansholt.

Den svenske løsning

Han fortsetter: — Jeg hører av og til av norske venner at det er nordmenn som mener at en såkalt «svensk løsning» må være veien til økonomiske fordeler uten et medlemskaps forpliktelser. Det er en illusjon, ganske enkelt. Se på listen over begrensninger i frihandelen, tenk på de fordeler Norge som medlem vil få av EFs innsats i distriktsutbyggingen, også i fiskerisektoren. Det er ganske klart at Fellesskapets fremtidige regionalpolitikk vil bli til fordel for et land som Norge. Jeg har ingen tro på at en handelsavtale vil bli noen lykkelig løsning for dere. Men avgjørelsen er Norges alene, og det må — såvidt jeg kan forstå — være av rent politiske grunner nordmennene måtte velge å si nei. Her kommer spørsmålet om den såkalte suverenitet inn sammen med en vurdering av hvor Fellesskapet vil gå når det gjelder utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det er naturlig at dette vekker politisk debatt, men i handelsmessig, økonomisk og valutapolitisk retning kan jeg ikke begripe annet enn at Norge vil komme meget verre ut av det med en handelsavtale.

— De sa «såkalt suverenitet»?

— Ja, jeg sa det. Hva er suverenitet? Er det noe land i blant oss i dag som har suverenitet i ordets virkelige betydning, slik at landet fullt ut kan gjøre hva det ønsker? I økonomiske spørsmål har medlemslandene i EF større suverenitet

enn om de sto utenfor. Ta et land som Sveits eller Sverige. Et EF av ti land vil få en overveldende innflytelse på dem — økonomisk, finansielt og pengepolitisk — uten at de får noen innflytelse på avgjørelser i EF.

Norske bønder

— Blant norske bønder er det misnøye med forhandlingsresultatet?

— Jeg tror at hvis norske bønder forsto mer av den utvikling EFs landbrukspolitik er inne i, ville de innse at det ikke er noen grunn til bekymring. Det er helt på det rene at Fellesskapet etter hvert vil måtte ta i bruk subsidieordninger i landbruket, herunder inntektssubsidier. Det er ikke mulig å fortsette med prisøkningene, særlig ikke når lavprisland som Danmark, Storbritannia og Eire kommer med. Generelt liker ikke EF prissubsidier, fordi det lett kan føre til et urettferdig system ved at det gir storbonden meget mer enn han med det lille bruk. Man må se nøye på hvilke støtteordninger som gir rettferdighet. Hva Norge angår, har vi den spesielle situasjon at produksjon og forbruk av melk er svært høyt, og basert på en spesiell prispolitikk. Det er klart at den høye egenproduksjon av melk må holdes oppe i Norge med nødvendige prismessige virkemidler, sier Mansholt og erklærer i denne forbindelse at hittil er det ingen annen gruppe selvstendige næringsdrivende i EF som av seks eller 10 regjeringer har fått en garanti for at deres inntektsnivå skal opprettholdes.

Om fem år

— Jeg har spurt, og vil gjerne spørre lands- og fiskeribefolkningen i Norge: Hvor vil dere stå om fem år i et isolert Norge, uten forankring i Det europeiske Fellesskap, uten noen handelsavtale for landbruket og for fiskerisektorens vedkommende med en avtale som neppe kan bli så meget som halvparten av hva Norge nå er tilbudt av muligheter. Hva vil dette føre til for Norges økonomi, med Storbritannia og Danmark inne i Fellesmarkedet? Mange mennesker gjør den feil å bedømme fremtiden for Norge utenfor EF som forlengelse av deres nåværende situasjon, men det er galt. EFTA vil opphøre i sin nåværende form, og Norge vil dermed kunne havne i en statisk tilstand.

— Ser De, som sosialist eller sosialdemokrat, Fellesskapet som et egnet organ til å fremme sosialismen i Europa?

— Sosialist eller sosialdemokrat, hva er forskjellen. Jeg er sosialist, og jeg er demokrat. EFs formål er hverken sosialisme, liberalisme eller konservativ politikk. Fellesskapet og kommisjonen skal arbeide for alle lands og folkegruppers beste. Planleggingen og beslutningene blir en syntese av de idéer som føres inn av regjeringene og av kommisjonens medlemmer, sier Sizzo Mansholt. Han ønsker et sterkere gruppevis samarbeid mellom de politiske partier i EF-landene og skal selv fra 1. januar 1973 delta i planleggingen av en europeisk føderasjon av sosialistiske partier. På spørsmål om han står fast ved beslutningen om å gå ut av kommisjonen ved kommende årsskifte, svarer han bekræftende. Da vil han flytte til Nederland, bygge om et gammelt hus på landet og dyrke sine hobbies: Seiling, tur-skøyteløp, lesing og skrijving — samt politikk.

«Aftenposten» og «Bergens Tidende»

Si JA til EF

